

GODKENDELSE AF ENERGINETS ANMELDTE METODE VEDRØRENDE DEN FÆLLES NETMODEL UNDER FCA GL

AFGØRELSE

1. Forsyningstilsynet¹ træffer på baggrund af vedlagte sagsfremstilling og begrundelse afgørelse om:

Godkendelse af Energinets forslag af 4. maj 2018 om metode vedrørende den fælles netmodel i henhold til Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling.

SAGSFREMSTILLING

BAGGRUND

2. I denne sag tages der stilling til Energinets forslag til metode vedrørende den fælles netmodel ("Common Grid Model Methodology") for langsigtede tidsrammer i henhold til artikel 18 i Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling ("FCA GL").

3. FCA GL fastsætter detaljerede regler for tildeling af overførselskapacitet på forwardmarkederne, dvs. handel af kapacitet i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling for den kommende måned og de kommende år.

4. I henhold til artikel 18 i FCA GL udvikler alle transmissionssystemoperatører ("TSO'er") i fællesskab et forslag til metode for den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer senest seks måneder efter godkendelsen af metoden vedrørende den fælles netmodel for day-ahead- og intraday-tidsrammen², jf. artikel 9, stk. 6 i Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger ("CACM GL").

5. Forsyningstilsynet modtog Energinets anmeldelse af den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer den 6. juli 2017.

¹ Forsyningstilsynet blev etableret per 1. juli 2018 ved lov nr. 690 af 8. juni 2018 om Forsyningstilsynet. Loven flytter de retlige rammer for Energitilsynets organisering fra elforsyningslovens kapitel 11 til en selvstændig hovedlov om Forsyningstilsynet, som indebærer, at beslutningskompetencen og sagsforberedelsen samles i en enstrengt organisation kaldet Forsyningstilsynet, som er en omorganisering af Energitilsynet.

² Se Energitilsynets godkendelse af 5. maj 2017.

6. Forsyningstilsynet har rådført, samarbejdet og koordineret med de øvrige nationale regulerende myndigheder i EU (herefter benævnt "NRA'erne" for "National Regulatory Authorities") med henblik på at nå til enighed om godkendelsen af den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer, jf. artikel 4, stk. 9 i FCA GL. Den 23. februar 2018 blev NRA'erne enige om, at forslaget fra TSO'erne krævede ændringer for at NRA'erne kunne godkende forslaget.

7. Det væsentligste punkt, som NRA'erne anmodede TSO'erne om at ændre angik, at der inden for hver kapacitetsberegningssregion kunne udarbejdes scenarier, jf. artikel 19 i FCA GL. En kapacitetsberegningssregion er defineret i beslutning nr. 06-2016 af 17. november 2016 fra Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder ("ACER"). NRA'erne fandt, at brugen af forskellige scenarier på tværs af kapacitetsberegningssregionerne var uhensigtsmæssigt. NRA'erne anmodede derfor TSO'erne om at ændre dette punkt således, at forslaget til den fælles netmodel ikke indeholder reference til, at hver kapacitetsberegningssregion kan anvende egne scenarier.

8. Energinet og de øvrige TSO'er i EU udarbejdede derfor et ændret forslag til godkendelse. Forsyningstilsynet modtog anmeldelse af det ændrede forslag den 4. maj 2018 (bilag 2 og 3).

9. Forsyningstilsynet og de øvrige NRA'er i EU har rådført, samarbejdet og koordineret tæt med hinanden med henblik på at nå til enighed om godkendelse af det ændrede forslag (bilag 4).

METODEN FOR DEN FÆLLES NETMODEL

10. Den fælles netmodel er defineret i artikel 2, nr. 2 i CACM GL som "*et datasæt, der dækker hele Unionen, og som flere transmissionssystemoperatører (TSO'er) er blevet enige om, som beskriver elnettets vigtigste karakteristika (produktion, forbrug og nettopologi) og regler for ændring af disse karakteristika i forbindelse med kapacitetsberegning*".

11. Den fælles netmodel skal anvendes ved beregningen af den tilgængelige kapacitet i transmissionsnettet for langsigtet kapacitetsberegning. Selve kapacitetsberegningssmetoden er imidlertid et særskilt forslag i henhold til artikel 10 i FCA GL, som TSO'erne skal udarbejde senest seks måneder efter godkendelsen af den fælles koordinerede kapacitetsberegningssmetode for henholdsvis day-ahead- og intraday-tidsrammerne under CACM GL.

12. Det følger af præamblen (nr. 4) til FCA GL, at langsigtet beregning af kapaciteten for den kommende måned og det kommende år bør koordineres af TSO'erne for at sikre, at kapacitetsberegningen er pålidelig, og at den optimale kapacitet stilles til rådighed for markedet. Med henblik herpå skal TSO'erne udforme en fælles netmodel, hvor de indsamler alle de nødvendige data til brug for den langsigtede kapacitetsberegning og tager højde for de usikkerheder, der er forbundet med de langsigtede beregninger.

13. I henhold til artikel 18, stk. 2 i FCA GL skal metoden vedrørende den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer tage hensyn til og supplere den metode

vedrørende den fælles netmodel, der er udviklet i overensstemmelse med artikel 17 i CACM GL for day-ahead- og intraday-tidsrammerne.

14. I henhold til artikel 10, stk. 4 i FCA GL, skal der ved kapacitetsberegningen for langsigtede tidsrammer tages hensyn til de usikkerheder, der er ved langsigtet kapacitetsberegning, enten ved at anvende en sikkerhedsanalyse baseret på flere scenarier eller ved at anvende en statistisk metode baseret på historisk overførselskapacitet for day-ahead- eller intraday-tidsrammen.

15. Metoden for den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer skal gøre det muligt at etablere en fælles netmodel for tidsrammerne for langsigtet kapacitetsberegning i kapacitetsberegningssregioner, hvor der benyttes en sikkerhedsanalyse, der er baseret på flere scenarier, jf. artikel 10 i FCA GL.

16. Artikel 2, nr. 4 i CACM GL definerer et scenario som "*den forventede status for elnettet for en given periode*".

17. Endelig fremgår det af artikel 18, stk. 3, at metoden vedrørende den fælles netmodel skal opfylde kravene i artikel 17 i CACM GL, herunder at metoden skal omfatte definitioner af scenarier, en definition af de individuelle netmodeller samt en beskrivelse af processen for sammenstillingen af de individuelle netmodeller til modellen af det fælles net.

18. Den individuelle netmodel er defineret i artikel 2, nr. 1 i CACM GL som "*et datasæt, der beskriver elnettets karakteristika (produktion, forbrug og nettopologi) og reglerne for ændring af disse karakteristika i forbindelse med kapacitetsberegning, der er udarbejdet af de ansvarlige transmissionssystemoperatører (TSO'er), og som sammen med elementer fra andre individuelle netmodeller indgår i den fælles netmodel*".

19. Den fælles netmodel bygger på data om produktion og forbrug fremsendt af produktionsenheder og systembelastende enheder, der er forpligtet til at afgive data til deres respektive TSO med henblik på kapacitetsberegning, jf. artikel 17 i FCA GL. Hvilke produktionsenheder og systembelastende enheder samt hvilke data disse enheder er forpligtet til at fremsende til deres respektive TSO er nærmere fastsat i Energinets metode om Fremsendelse af Data om Produktion og Forbrug under FCA GL, som er godkendt af Forsyningstilsynet ved afgørelse af 4. december 2017.

20. Det følger af præambelen til forslaget, at forslaget fremmer effektiv, langsigtet handel med overførselskapacitet med langsigtede afdækningsmuligheder for overførselskapaciteten for markedsdeltagerne i overensstemmelse med artikel 3, litra a) i FCA GL. Målet sikres ved at forslaget bidrager til koordineret kapacitetsberegning ved at fastsætte en fælles metode til at opbygge individuelle netmodeller som tilsammen skal udgøre den fælles netmodel.

21. Energinets forslag til den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer indeholder en beskrivelse af de principper, som skal lægges til grund, når TSO'erne skal udarbejde et fælles sæt scenarier. Det fælles sæt scenarier skal

udarbejdes i fællesskab af TSO'er i kapacitetsberegningsregioner, der benytter en sikkerhedsanalyse til at tage hensyn til de usikkerheder, der er ved beregning af langsigtet kapacitet. Indtil det fælles sæt scenarier er udarbejdet, skal hver TSO anvende de i artikel 3, stk. 1 i forslaget til den fælles netmodel definerede scenarier.

22. TSO'er i de kapacitetsberegningsregioner, der anvender en statistisk metode til at tage hensyn til de usikkerheder, der er ved beregning af langsigtet kapacitet, har ikke behov for at medvirke til at udarbejde de fælles scenarier, men kan blot anvende de i artikel 3, stk. 1 i forslaget angivne scenarier.

23. For at de individuelle netmodeller tilsammen kan udgøre den fælles netmodel følger det af artikel 21 i forslaget, at TSO'erne skal implementere en informationsplatform, hvor bl.a. information om alle individuelle netmodeller skal samles.

24. Desuden skal TSO'erne i henhold til artikel 19, stk. 2 i forslaget definere en algoritme, som skal justere de foreløbige nettopositioner og foreløbige flows på DC-linjer, som skal anvendes som inputdata i den fælles netmodel, og som derfor skal deles mellem TSO'erne på informationsplatformen.

25. Det følger endvidere af forslaget, at TSO'erne skal udpege en såkaldt "sammenlægningsagent", der på vegne af TSO'erne skal tjekke kvaliteten af de individuelle netmodeller samt validere den fælles netmodel. Desuden skal TSO'erne udpege en såkaldt "tilpasningsagent", som skal validere data samt foretage beregninger på nettopositioner og flows til den fælles netmodel.

26. I artikel 22 i forslaget angives den proces, som TSO'erne såvel som sammenlægningsagenter og tilpasningsagenter skal gennemføre, når den fælles netmodel skal forberedes.

27. Endelig følger det af artikel 24 i forslaget, at hver TSO skal offentliggøre metoden for den fælles netmodel, så snart denne metode er godkendt. Da den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer gør brug af samme informationsplatform samt i øvrigt har en tæt tilknytning til den fælles netmodel udarbejdet og godkendt for day-ahead- og intraday-tidsrammerne, er mange af de nødvendige skridt i forhold til implementeringen af den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer allerede igangværende eller fuldført. Implementeringsplanen findes i artikel 24 i forslaget.

HØRING

28. Forsyningstilsynet har sendt Energinets anmeldelse af den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer i høring på Energitilsynets hjemmeside.

29. Forsyningstilsynet modtog ingen høringssvar.

BEGRUNDELSE

30. I den foreliggende sag skal Forsyningstilsynet træffe afgørelse om godkendelse af Energinets forslag af 4. maj 2018 om metode vedrørende den fælles netmodel i henhold til Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling.

31. Forsyningstilsynet bemærker, at metoden for den fælles netmodel er udarbejdet af alle TSO'erne i EU.

32. Forsyningstilsynet lægger i den henseende vægt på, at godkendelsen af metoden til den fælles netmodel medfører en harmonisering af de individuelle netmodeller, som tilsammen skal anvendes til at opbygge den fælles pan-europæisk netmodel.

33. Forsyningstilsynet er af den opfattelse, at en fælles pan-europæisk netmodel er med til at sikre driftssikkerheden og samtidig optimere beregningen og tildelingen af overførselskapacitet.

34. Forsyningstilsynet vurderer desuden, at forslaget fastsætter tilstrækkelige klare definitioner og processer for såvel de individuelle netmodeller som for den fælles netmodel, som også bidrager til at sikre driftssikkerheden samtidig med at kapacitetsberegningen og tildelingen optimeres.

35. I Forsyningstilsynets vurdering indgår desuden, at der ikke er kommet høringssvar fra markedsaktørerne. Forsyningstilsynet bemærker i denne forbindelse, at metoden for den fælles netmodel i øvrigt primært retter sig mod TSO'erne i EU. I denne forbindelse bemærker Forsyningstilsynet, at forslaget ikke giver anledning til at rejse tvivl om, at forslaget fastsætter ens regler og procedurer for alle TSO'erne og ikke indeholder unødvendige undtagelser for hverken specifikke budområder eller TSO'er. Det er således Forsyningstilsynets vurdering, at forslaget er med til at sikre en fair og ikke-diskriminerende behandling af TSO'erne.

36. Det er Forsyningstilsynets vurdering, at forslaget tager behørig betragtning af de anmodninger om ændringer, som alle NRA'erne blev enige om var nødvendige, førend forslaget kunne godkendes. Herunder bemærker Forsyningstilsynet især, at forslaget gør det muligt for TSO'er i de kapacitetsberegningregioner, der anvender en sikkerhedsanalyse baseret på flere scenarier, i fællesskab at definere disse scenarier, hvorimod det ikke længere er muligt for hver enkelt kapacitetsberegningregion at definere egne scenarier. Forsyningstilsynet vurderer, at dette er med til at sikre harmonisering af den fælles netmodel i overensstemmelse med FCA GL.

37. Desuden pålægger forslaget ikke de TSO'er, der anvender en statistisk metode baseret på historisk overførselskapacitet, at være med til at fastsætte disse scenarier. Det er Forsyningstilsynets vurdering, at dette bidrager til at TSO'erne ikke pålægges unødvendige forpligtelser, som går ud over, hvad der er relevant for den enkelte TSO. Forsyningstilsynet finder således, at forslaget alene fastsætter objektive betingelser for metoden for den fælles netmodel.

38. Endvidere indgår det i Forsyningstilsynets vurdering, at forslaget medfører, at der skal implementeres en fælles informationsplatform samt at der udpeges en sammenlægningsagent, der skal sikre kvaliteten af de individuelle netmodeller samt validere den fælles netmodel. Forsyningstilsynet vurderer i denne forbindelse, at disse tiltag er med til at sikre og forbedre gennemsigtigheden og pålideligheden af oplysningerne fra de individuelle netmodeller samt den fælles netmodel.

39. Det er Forsyningstilsynets opfattelse, at forslaget bidrager til, at TSO'erne samarbejder og udveksler flere informationer end tilfældet er i dag.

40. Det indgår som en væsentlig del af Forsyningstilsynets vurdering, at alle NRA'erne er nået til enighed om, at forslaget kan godkendes.

41. Samlet set vurderer Forsyningstilsynet, at forslaget for den fælles netmodel opfylder de specifikke bestemmelser, der følger af artikel 18 i FCA GL samt bidrager til at formålene under artikel 3 i FCA GL kan nås.

BILAG 1 - RETSGRUNDLAG

RETSGRUNDLAG

42. I det følgende gennemgås de love og bekendtgørelser mv., der har relevans for ovenstående betragtninger og vurderinger, hvor sagsfremstillingens fakta vurderes i lyset af lovgrundlaget.

- **EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) NR. 714/2009 AF 13. JULI 2009 (FORORDNING 714/2009)**

43. Forordning 714/2009 regulerer den grænseoverskridende handel med elektricitet i det indre marked.

44. Formålet med forordningen defineres i artikel 1:

"Denne forordning har til formål at:

a) fastsætte fair regler for den grænseoverskridende handel med elektricitet, for dermed at øge konkurrencen på det indre marked for elektricitet under hensyntagen til de nationale og regionale markeders særlige kendetegn. Dette indebærer indførelsen af en kompensationsordning for grænseoverskridende strømme af elektricitet og opstilling af harmoniserede principper for transmissionsafgifter på tværs af grænserne og for fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer

b) fremme udviklingen af et funktionsdygtigt og gennemsigtigt engrosmarked med et højt forsynings sikkerhedsniveau for elektricitet. Den indeholder mekanismer til harmonisering af disse regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling."

45. Med forordningen er der oprettet et europæisk samarbejdsorgan for transmissionssystemoperatører for elektricitet (>>ENTSO-E<<) til sikring af, at elektricitetstransmissionsnettet forvaltes optimalt, og der åbnes mulighed for elektricitetshandel og elektricitetsforsyning på tværs af grænserne i Fællesskabet, jf. artikel 5 og præambelen (nr. 7).

46. Forordningen fastsætter proceduren for indførelse af de såkaldte netregler ("network codes"), som er harmoniserede retsakter for elmarkedet, samt fastsætter retningslinjer ("guidelines"), der medfører nødvendig harmonisering, bl.a. vedrørende handel med el.

47. ENTSO-E skal samarbejde om at etablere netregler. Netreglerne bør være i tråd med de overordnede retningslinjer (»*framework guidelines*«), som efter deres beskaffenhed er ikke-bindende, og som er opstillet af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (herefter benævnt "ACER"), jf. præambelen (nr. 6). De overordnede retningslinjer skal angå områder, som Kommissionen i henhold til artikel 6(1) skal angive på en prioritetsliste. Herefter sker udarbejdelsen af netregler efter proceduren i artikel 6. Endelig følger det af artikel 6(9) at:

"9. Når agenturet er overbevist om, at netreglerne er i tråd med de relevante overordnede retningslinjer, forelægger agenturet netreglerne for Kommissionen og kan henstille, at de vedtages inden for et rimeligt tidsrum. Hvis Kommissionen ikke vedtager reglerne, angiver den årsagerne hertil."

48. I forbindelse med vedtagelse af Forward Capacity Allocation ("*FCA GL*") valgte Kommissionen ikke at følge ACER's indstilling om vedtagelse, da udkastet til netreglen ikke var formuleret tilstrækkeligt konkret til at kunne vedtages i form af en netregel. *FCA GL* blev derfor udarbejdet som en retningslinje ("*guideline*") med hjemmel i forordningens artikel 18(3)(b) og artikel 18(5).

"3. I retningslinjer, der medfører det minimum af harmonisering, som er nødvendigt for at nå denne forordnings mål, fastsættes endvidere, hvor der er relevant:
[...]
b) nærmere regler for handel med elektricitet
[...]
5. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for de punkter, der er anført i stk. [...] 3 i denne artikel."

I forhold til den EU-retlige lovgivningsproces vedtages netregler og retningslinjer som gennemførelsesretsakter i den såkaldte komitologiproces, hvor retsaktens indhold behandles i en komité bestående af medlemslandene.

– **KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2016/1719 AF 26. SEPTEMBER 2016 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR LANGSIGTET KAPACITETSTILDELING**

49. Med hjemmel i forordning 714/2009 er vedtaget *FCA GL* (Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling). Forordningen er som nævnt ikke en netregel, men retningslinje. Det ændrer dog ikke ved, at der er tale om en forordning, som gælder umiddelbart og er bindende i medlemslandene.

50. De relevante bestemmelser for godkendelse af den fælles netmodel er artikel 2, 3, 4, 18, 19, 20 og 21 i *FCA GL* og artikel 2, 17, 18 og 19 i Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger ("*CACM GL*").

51. Artikel 3 oplister målene for samarbejdet om langsigtet kapacitetstildeling, herunder at forordningen har til formål at optimere beregningen og tildelingen af langsigtet overførselskapacitet.

Artikel 4, stk. 6, litra b) fastsætter, at de regulerende myndigheder godkender metoden vedrørende den fælles netmodel.

52. Artikel 18, 19, 20 og 21 i *FCA GL* har følgende ordlyd:

- **ARTIKEL 18**

- **METODEN VEDRØRENDE DEN FÆLLES NETMODEL**

1. Senest seks måneder efter godkendelsen af metoden vedrørende den fælles netmodel for day-ahead- og intraday- tidsrammen, jf. artikel 9, stk. 6, i forordning (EU) 2015/1222, udvikler alle TSO'er i fællesskab et forslag til en metode for den fælles netmodel for langsigtede tidsrammer. Metoden sendes i høring i overensstemmelse med artikel 6.

2. Metoden vedrørende den fælles netmodel skal tage hensyn til og supplere den metode vedrørende en fælles netmodel, der er udviklet i overensstemmelse med artikel 17 i forordning (EU) 2015/1222. Metoden skal gøre det muligt at etablere en fælles netmodel for tidsrammerne for langsigtet kapacitetsberegning i kapacitetsberegningssregioner, hvor man benytter en sikkerhedsanalyse, der er baseret på flere scenarioer, jf. artikel 10.

3. Metoden vedrørende den fælles netmodel skal opfylde kravene i artikel 17 i forordning (EU) 2015/1222.

- **ARTIKEL 19**

- **SCENARIOER**

1. Alle TSO'erne i kapacitetsberegningssregioner, hvor man benytter en sikkerhedsanalyse baseret på flere scenarioer, jf. artikel 10, udarbejder i fællesskab et sæt af fælles scenarioer, der skal anvendes i den fælles netmodel for hver af tidsrammerne for langsigtet kapacitetsberegning.

2. Forslaget til det fælles sæt af scenarioer skal opfylde de relevante krav i artikel 18 i forordning (EU) 2015/1222.

- **ARTIKEL 20**

- **DEN INDIVIDUELLE NETMODEL**

Ved udarbejdelse af forslaget til en individuel netmodel vedrørende en tidsramme for langsigtet kapacitetsberegning i kapacitetsberegningssregioner, hvor man anvender en sikkerhedsanalyse baseret på flere scenarioer, jf. artikel 10, skal hver TSO opfylde kravene i artikel 19 i forordning (EU) 2015/1222.

- **AFSNIT 4**

- **KAPACITETSBEREGNINGSPROCESSEN**

- **ARTIKEL 21**

- **ALMINDELIGE BESTEMMELSER**

1. Processen for sammenlægning af de individuelle netmodeller, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2015/1222, finder anvendelse ved sammenlægning af de individuelle netmodeller til en fælles netmodel for hver af de langsigtede tidsrammer. Senest seks måneder efter godkendelsen af metoden vedrørende fremsendelse af data om langsigtet produktion og forbrug, jf. artikel 17, og metoden vedrørende den fælles netmodel på lang sigt, jf. artikel 18, udvikler alle TSO'er i hver kapacitetsberegningssregion i fællesskab operationelle regler for langsigtede tidsrammer for kapacitetsberegning, der supplerer reglerne for sammenlægningen af de individuelle netmodeller, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2015/1222.

2. De ansvarlige for den koordinerede kapacitetsberegning, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2015/1222, beregner den langsigtede overførselskapacitet for deres kapacitetsberegningregion. Med henblik herpå udarbejder alle TSO'er i hver kapacitetsberegningregion senest seks måneder efter godkendelsen af den langsigtede kapacitetsberegningmetode, jf. artikel 10, i fællesskab operationelle regler for tidsrammer for langsigtet kapacitetsberegning, der supplerer regler, som de ansvarlige for den koordinerede kapacitetsberegning skal opfylde i deres arbejde, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2015/1222.

3. De relevante krav i artikel 27 i forordning (EU) 2015/1222 finder anvendelse på tidsrammeme for langsigtet kapacitetsberegning.